

CATENA
company

Hoe je artwork beschermen tegen diefstal?

Help! Mijn artwork is gestolen...

Wie al langer als creatieve professional aan de slag is, zal het ongetwijfeld al hebben meegemaakt: het artwork dat jij of je collega na vele slapeloze nachten ontworpen hebben, duiken ergens zonder jouw toestemming op. Plots zie je het resultaat van jullie noeste arbeid in gebruik door een andere onderneming of gedrukt op een kledingstuk in de rekken bij een fashion retailer. Die toestemming hebben jullie nooit verleend en toch gaat iemand aan de haal met al jullie harde werk. Dit laat niemand onberoerd en al snel raken de gemoederen verhit. Hoe durven ze?

Een ander scenario als voorbeeld. Compleet onverwacht ontving je een aangetekend schrijven van een gerenommeerd advocatenkantoor met het verzoek tot onmiddellijke stopzetting van het gebruik van jullie foto's in het straatbeeld. Enige tijd geleden begonnen jullie, na lang zoeken, een mooie samenwerking met een externe fotograaf die in jullie opdracht prachtige foto's nam. Blijkbaar stond in de kleine lettertjes van de verkoopovereenkomst dat het eigendomsrecht bij de fotograaf bleef rusten, en het gebruikersrecht beperkt was in tijd en enkel het gebruik voor online toepassingen toeliet, in lage resolutie dus. Vanaf die dag startte een juridisch getouwtrek zonder winnaars.

Dat dit onderwerp nog steeds brandend actueel is, bewees de laatste 'Brandownersday' van Catena Company waar tijdens de sessie met Meester Backx auteursrecht uitvoerig werd besproken. Er volgden dan ook meerdere beklijvende getuigenissen van verschillende aanwezigen in de zaal die allemaal de problematiek onderschreven.

Wie is de eigenaar?

De laatste 10 jaar is door de digitale evolutie het nog nooit zo eenvoudig geweest om mooi artwork te creëren. Grafische toepassingen beschikken over een overvloed aan krachtige tools om relatief eenvoudig oogverblindende content te genereren. Tijdens het designproces wordt vaak inspiratie gezocht op social media platformen zoals Instagram, Pinterest, Dribbble of Behance. Bijkomende (rechtenvrije) elementen worden soms aangeschaft zoals vector illustraties en foto's. Verschillende websites bieden ook een groot aanbod templates aan die aangeschaft of gratis gedownload kunnen worden.

Op sommige sociale mediakanalen pakken vormgevers graag uit met de mooie resultaten van hun vorige creatieve projecten in de hoop mogelijke opdrachtgevers te overtuigen nieuwe samenwerkingen op te starten. Maar net deze aanpak maakt het bijzonder eenvoudig om designs 'over te nemen'.

De laatste decennia wordt soms gekozen om via wedstrijden, pitches, bootcamps, hackathons en stageplaatsen zoveel mogelijk vormgevers gratis aan de slag te laten gaan. Ook wordt er vaak binnen marketingteams, redacties, communicatiebureau 's, ... gebruik gemaakt van externe krachten om tijdelijke pieken op te vangen of om beroep te doen op gespecialiseerde expertise zoals foto en videografen of 3D artists.

Maar bij wie horen die rechten van al die gecreëerde content? Alvast geen eenvoudige opgave om in dit juridisch kluwen je rechten te vrijwaren. Al zeker niet in een geglobaliseerde economie waarbij elke land zijn eigen wetgeving heeft en daarboven ook nog eens Europese wetten van toepassing zijn. Vaak zijn er ook verschillende wetgevingen van kracht want zo heb je niet alleen de 'auteurs- of copyrightwetgeving', er bestaat bij video en fotografie ook zoiets als 'portretrecht'.

Hoe kan ik intellectuele diefstal of juridische geschillen voorkomen?

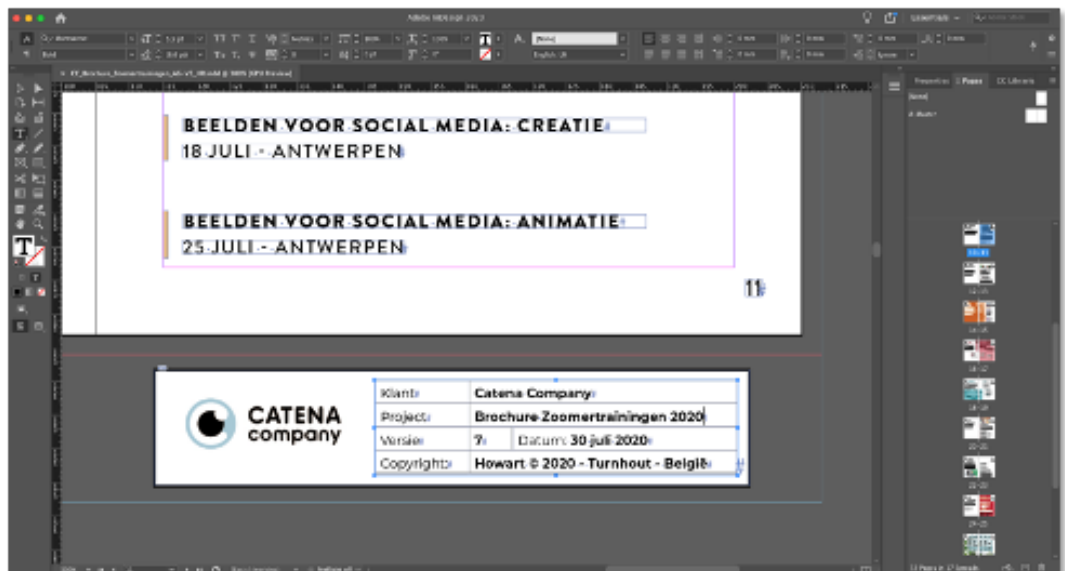
Helaas moeten we meedelen dat er geen sluitende oplossingen bestaan om te voorkomen dat je artwork wordt gestolen. Wel zijn er mogelijkheden om te voorkomen dat er discussie ontstaat over wie de eigenaar is van bepaalde content.

Graag geven we alvast deze tips mee die jullie kunnen helpen juridische issues te voorkomen:

1. Doe je beroep op externe grafische professionele ondersteuning, lees dan de kleine lettertjes van de verkoopovereenkomst of de algemene voorwaarden. Vaak blijft het auteursrecht bij de vormgever/fotograaf/3D artist van de creatieve documenten. Werden in de overeenkomst geen bepalingen vastgelegd rond de overdracht of behoud van het eigendomsrecht, stel dan zelf bijkomende voorwaarden op en laat deze ondertekenen. Hierbij is het belangrijk juridisch advies in te winnen om alle achterpoortjes waterdicht af te sluiten. Maak duidelijke afspraken rond het gebruik, de duurtijd, de plaats, de afmetingen, ... Zijn er modellen te zien op foto's of (stem)acteurs in beeld of te horen op video's? Zorg dan ook dat hierover duidelijke afspraken werden gemaakt. Het laatste wat je wil is dat in een landelijke marketingcampagne het model op de foto's zijn of haar toestemming niet heeft verleend.
2. Maak ook sluitende afspraken op papier voor niet bezoldigde projecten. Organiseer je evenementen of neem je als creatieve professional deel aan uitdagingen waarbij er niet duidelijk een vergoeding werd afgesproken, zorg dan wel voor transparantie rond de auteursrechtelijke eigendom van de aangeleverde content.

Hoe je artwork beschermen tegen diefstal?

3. Stuur nooit hoge resolutie 'open' bron bestanden door naar klanten, leveranciers of andere professionele contacten, tenzij dit nadrukkelijk werd afgesproken. Merk op dat het zelden wettelijk is toegelaten lettertypes te delen met anderen.
4. Voorzie, indien nodig, op je foto's watermerken. Helaas zijn deze met de laatste nieuwe beeldbewerkingstoepassingen vaak ook snel weer verwijderd, maar alle stappen helpen die onechtelijk gebruik bemoeilijken.
5. Plaats in het 'sluggebied' van je documenten steeds je logo en naam van je bedrijf, alsook copyright informatie, de naam van de klant, etc. Verstuur je ontwerp in pdf-formaat, maar zorg steeds dat het sluggebied aanwezig is in je PDF document.
6. Beveilig je te versturen PDF documenten waarbij het bijvoorbeeld niet mogelijk is elementen te kopiëren. Helaas is ook dit geen waterdichte oplossing en deze beveiliging is vaak ook snel weer te verwijderen. Maar ook hier, alle beetjes helpen.
7. Stel jezelf de vraag of je al je beste ontwerpen online moet delen op social media. Vaak kan je ze ook gewoon tonen in een kennismakingsgesprek op een tablet of in een presentatie.

8. 'Pluk' nooit zonder uitdrukkelijke toestemming afbeeldingen van websites, portals, forums, social media platformen, ... Neem contact op met de rechthebbende, schaf beelden aan, of gebruik gratis websites zoals pexels.com, pixabay.com, unsplash.com, freepik.com, flaticon.com, vector.me, of één van de zoveel anderen ...
9. Maak je gebruik van vector illustraties of foto's die je hebt bekomen via online (gratis) beeldbanken, controleer dan steeds de licentievooraarden. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat je afbeeldingen voor alle toepassingen mag gebruiken, ook niet wanneer je er voor betaald hebt. Soms zijn er verschillende prijsmodellen van kracht naargelang het gebruik.
10. Gebruik je gratis lettertypes die je hebt gedownload op fontwebsites zoals dafont.com, controleer dan steeds de licentievooraarden die voor alle toepassingen mogen gebruikt worden. Soms is er enkel toestemming voor persoonlijk gebruik, op andere momenten mag je ze ook toepassingen in commerciële projecten. Vaak zijn er zelfs technische beperkingen in de lettertype bestanden waarbij niet alle karakters aanwezig zijn, of het niet mogelijk is een PDF bestand te genereren.

Iemand gaat toch aan de haal met je content. Wat nu?

Ondanks al je voorzorgsmaatregelen kan het soms toch fout lopen en kan iemand anders aan de haal gaan met je designs. Wat nu? Haal niet onmiddellijk het zwaar geschut boven, maar probeer een constructieve dialoog op te starten om het probleem in der minne te regelen. Zo kunnen veel kosten worden voorkomen.

Soms kan het gebeuren dat ook via bovengenoemde wegen niet tot een oplossing kan gekomen worden. Na grondig beraad lijken juridische stappen misschien de enige oplossing om je rechten te vrijwaren. Een belangrijke factor in de juridische procedure, is dat je moet kunnen aantonen dat jij de rechtmatige ontwerper bent van de documenten. Hierbij kan het helpen dat je alle vorige versies van het document nog in je bezit hebt. Ben je illustrator en werk je nog met potlood, penseel en papier? Hou de originele illustraties dan zeker bij.

Een andere belangrijke factor is het kunnen aantonen van het tijdstip van de creatie. Een techniek die van oudsher nog steeds gebruikt wordt is het ontwerp afdrukken om die vervolgens door middel van een aangetekende zending naar jezelf op te sturen. Wanneer de brief opnieuw toekomt, hou je die dan ongeopend bij. De verzenddatum geldt als bewijs van creatie. Mocht het ooit nodig zijn, kan deze brief op de rechtbank opnieuw worden geopend. Het is dan aan de tegenpartij om te bewijzen dat het ontwerp door hen werd gecreëerd voor jouw verzenddatum.

Deze methode is allerminst goedkoop, en voldoet zeker niet aan de moderne noden van elk grafisch vormgever of marketingteam. Elk designvoorstel of foto voor een opdrachtgever naar jezelf opsturen wordt een hele dure zaak. Maar er is ook een andere oplossing, en die is volledig gratis.

Een gratis alternatief met Adobe Sign technologie

Adobe ontwikkelde jaren geleden de "Adobe Sign" technologie die het toelaat documenten juridisch geldig digitaal te ondertekenen. Dat deze technologie ook door de Belgische overheid wordt onderschreven, bewijst recent nog de implementatie in het digitale document dat door de overheid werd beschikbaar gesteld en dat verplicht in deze periode van Corona moet worden ingevuld door al wie terugkeert uit het buitenland om zijn 'whereabouts' aan te geven. Ook hier wordt de Adobe Sign technologie toegepast.

Om een PDF bestand digitaal te ondertekenen, kan je reeds aan de slag met de gratis 'Adobe Acrobat Reader DC' toepassing, die je [hier](#) gratis kan downloaden. Na de installatie volstaat het om 2 stappen te doorlopen. We geven alvast mee dat je een card reader en je identiteitskaart nodig hebt.

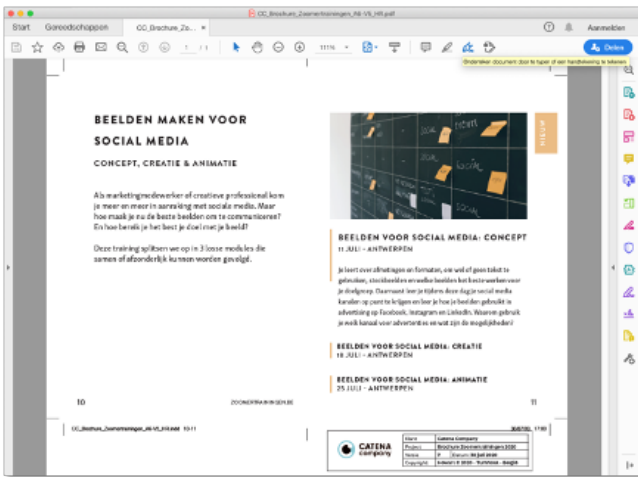
STAP 1

In de eerste stap voeg je éénmalig een digitale handtekening toe aan je Acrobat Reader DC toepassing. Deze handelingen staan mooi beschreven op de website van de Belgische overheid en kan je [hier](#) raadplegen.

STAP 2

In stap 2 ondertekenen we ons PDF bestand en bewaren deze onder een nieuwe naam.

Op dezelfde pagina van stap 1, onder het hoofdstuk "Hoe ondertekenen ik een PDF bestand elektronisch met Acrobat Reader DC" kan je terugvinden hoe je met enkele klikken en in enkele seconden je document digitaal kan ondertekenen. Zorg nu dat deze documenten op een veilige plek worden bewaard, en dat deze locatie mee is opgenomen in je back-up strategie.

Het digitaal ondertekenen van je PDF bestanden zal niet voorkomen dat je ontwerpen worden overgenomen door andere personen of bedrijven zonder jou toestemming. Het kan wel een extra troef zijn in de bewijsvoering voor de rechtbank wanneer het tot een juridisch geschil zou komen. Een getekend PDF bestand bevat niet alleen informatie over de ondertekenaar, maar ook datum en tijd van ondertekening.

Diefstal of opportuniteit?

Het schenden van auteursrecht is een wijdverspreid probleem en helaas gebeurt het nog steeds dat content zonder toestemming wordt overgenomen. Echter, de vraag die we onszelf moeten stellen is of dit een probleem hoeft te zijn. Het gebruik van jouw ontwerpen geeft wel aan dat men onder de indruk is van je werk. Misschien loont het wel om contact op te nemen en kan hieruit een mooie samenwerking ontstaan met een win-win resultaat voor beide partijen. Ook zo kan een lange juridische strijd worden vermeden.

Juridische ondersteuning

Als laatste punt willen we toch meegeven dat het preventief beroep doen op bijkomend juridisch advies, heel veel leed kan besparen. Advocaten en juristen met een gedegen expertise in de auteurswetgeving, kunnen vaak prima ondersteuning bieden in het doornemen van verkoopovereenkomsten en/of het opstellen van modelcontracten die kunnen gebruikt worden in een samenwerking met externe grafische professionals. Een kleine investering die veel zorgen wegneemt...

Meer info

België
 • economie.fgov.be
 • flandersdc.be

Nederland
 • auteursrecht.nl

Catena Company
Campus Blairon 712
2300 Turnhout
+32 (0) 14 70 22 12
info@catenacompany.be

